

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 26. Lutego V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 14 lutego. Półkownik Szenszin będzie Szefem Penzeńskiego półku muszkietyerów Półkownik Turczaninow Ołoneckiego muszkietyerów. Podpółkownik Michelson otrzymał rangę Półkownika. Półkownik Pokataiew umieszczony w Azowskim garnizonie. Półkownik Kozin z ran odniesionych umarły wymazuje się z rang listy. Za świadectwem Feld Marszałka X. Prozorowskiego ukontentowanie o świadczono Maiorowi Antonowiczowi, że rekrutów pod swoją kommandą będących prędko wysyłał za granicę. Protoiereie Wiesielowski i Obuchow otrzymali w nagrodę zasług krzyże. Sylwester Astrachański Arcy Biskup uwalnia się od rządzenia Dyecyzją z pensją dożywotnią 1200 rubli; miejsce jego zastąpi Biskup Penzeński. Biskup Wołochodzki Teofilakt uwolniony od obowiązków, miejsce zastąpi Biskup Eugeniusz. Biskupem Staroruskim będzie Antoni Archimandryta Rektor Akademii Kazańskiej. GL. Lewiz otrzymał 12 letnią dzierżawę dóbr Gratin i Wattenhof w Gubernii Kurlanddziej. GL. Dochturów Starostwo Jeśmońskie i Suchowickie, Kałużyński Gubernator cywilny Lwow Starostwo Poleńskie, Łopacye i Zabury w Gubernii Wileńskiej i Mińskiej; wszyscy zaś dopóki nie upłynie termin dzierżawy terazniejszym possessorom, ze skarbu państwa summę odbierać będą. Aktualny stanu konsyliarz Generał Reketmeister Borosdin otrzymał order S. Włodzimierza 2 klasy; stanu konsyliarz Kakurin S. Anny 2 klasy.

W ukazie danym Collegium wojennemu wyrażono, że po oddaniu wszystkich wydziałów do Ministeryum potęgi lądowej należących w zupełne i bezpośrednie zarządzenie Ministra wojennego, temuż jest polecono wyznaczać i oddalać urzędników departamentu Kommissoryatskiego i prowiantskiego aż do 6 klasy, według jego zdania bez przedstawienia Monarsze. W ukazie danym Senatowi położono. Z dochodzących wiadomości pokazuje się, iż Żydzi mieszkający w Guberniach od Polskiej przywróconych proszą o pozwolenie handlowania starymi sukniemi i innymi drobiazgami, których sprzedaż była zabroniona w r. 1805, dopóki nie ustanie gorączka żółta w różnych krajach Europejskich panująca. Ta choroba chociaż ustała, jednak osądzono że ów handel nie może przynieść korzyści żadnemu wydziałowi przemysłu narodowego ale jedynie służy za pastwę drobnej chciwości; przytém wiadomo że w prowincjach Niemieckich gdzie wojna trwała, pokazały się choroby zaraźliwe, które przez używanie sukien starych bardzo łatwo komunikować się zwykły; więc na odwrócenie tego nie-

szczęścia rozkazano sprzedaż starych sukien powszechnie zostawić w terazniejszym oney zabronieniu nie odstępuiąc wspomnionego wyżej ukazu r. 1805.

W przeciągu r. 1807 wyprowadzono z portu S. Petersburgskiego za morze braiowych produktów za 28 millionów 645 t. rubli.

WIEDE N d. 17 lutego Ambassador Francuzki G. Andreossy imieniem Monarchy swego ofiarował Ambassadorowi Rossyiskiemu X. Kurakinowi portret Napoleona bryllantami ozdobiony, którego szacunek ma wynosić 100 t. franków iako pamiątkę traktatu podpisanego w Tilży. Prymas dzisiejszy Królestwa Węgierskiego Arcy Biskup Granu, dotąd Administrator Biskupstwa Waitzn, jest Arcy X. Karol syn czwarty zmarłego Arcy X. Ferdynanda niegdy Wielkorządcy Lombardyi, brat dzisiejszey małżonki Cesarza Franciszka; d. 14 wykonał zwykłą utronu przysięgę

Nazajutrz obrządkiem uroczystym Wiedeń. święcił doroczną pamiątkę narodzenia Monarchy; naygodniejszy był uwagi festyn domu inwalidów założonego przed 100 lat kosztem naybardziej Barona Thawonat, który na ten koniec poświęcił w onym czasie 700 t. złot. ryńs. Opisywać nie będziemy wojskowej parady, bicia z arnat, illuminacyi; w paradnev sali trofeów iaśniały wizerunki Rudolfa I, Karola 5, wielu innych bohaterów Austryackiego domu w świetney zbroi. Przybyli na miejsce pierwszy Generalissimus Arcy X Karol ze wszystkiemi Wodzami bawiącemi w Wiedniu i licznym sztabem, wkrótce Monarchę z familią przywitał; naystarszy z inwalidów Bachman lat 108 liczący oddał Franciszkowi i powinnowanie wierszem. Ztąd poszli goście do kościoła po nabożeństwie oglądali inwalidów siedzących u stołu, kazali sobie prezentować potomków Barona Thawonat, przyieli nowe wiersze z rąk dzieci żołnierskich, i oświadczywszy ukontentowanie danym rycerzom, iakoteż dozorcóm domu za utrzymany w nim porządek, powrócili do zamku.

Wiadomości z państwa Tureckiego przez Semlin odebrane nic ieszcze pewnego nie donoszą. Jak tylko naczelnik Czerny woysku Serwianów ustąpić kazał z granic Bośnii, wodzowie Ottomanscy zawiesić kazali robotę dawniej zaczęłą dla utwierdzenia miasta Saraio. Lecz gdy niewiadomo iakie zaszyły nieporozumienia między Portą i Francją w Constantinopolu, a Gen chef Mar. mont zciągając zaczął potęgę wielką w Dalmacyi, przez co stan Bośnii zdawał się mniej bezpieczny, Basza Trawnicki odebrawszy nowe instrukcye od Sultana Mustafy 4 zalecił Namiestnikowi swemu Osmanowi, ażeby Saraio utwierdzał najszybciej, szansem opatrył i palissadą. Do pospie-

chu w początkach miesiąca grudnia przeszkadzały mrozy tak tęgie, iż ziemia na dwie stopy zamarła; lecz gdy d. 25 grudnia czas nastąpił cieplejszy, Muzułmanie pilnie pracowali; do d. 29 liczono kopaczów tylko 3 t; do d. 2 stycznia 7 t; do d. 7 10 t. do d. 11 12 t; do d. 15 16 t. który lud po 3 dniowej robocie odmieniany był przez nowo wprowadzonych Bośniaków i okolicznych. Wnieść łatwo jak wiele tłumy takie dokazać mogą, gdyby tylko umiejętna ręka nimi kierowała. Od d. 15 stycznia liczbę robotników jeszcze powiększono. Tenże Osman obywatelów miasta Saraio i bliższych mieszkańców podzielił na 6 dywizyi, z których pierwsze 4 bronie mają w potrzebie 4 redut wielkich już dokończonych, dwie ostatnie w murach załogę trzymać. Cokolwiek powiadano dawniej o wielkich zastępach Tureckich na granicy Dalmacyi i Albanii, dziś rzecz pewna, że tam Sułtan podziś dzień nie liczy nad 6 t. zbrojnych; nad Driną zaś i Buzawą ledwie 5 t. lecz Basza Trawnicki kazał jednym i drugim przesłać znaczny posiłek. Zdają się Turcy oczekiwać pory cieplejszej, wtenczas pewnie oboz pomkną ku Dalmacyi, gdzie już na ten koniec w Tegnitz miejsce jest wyznaczone dla ludu spodziewanego.

Z Weimar odbieramy wiadomość, że W. X. Marya d. 3 szczęśliwie córkę powiła. Wszystkim Panom do związku Reńskiego należącym zalecić miano, ażeby woyska swoje trzymali w gotowości, które za pierwszym rozkazem ciągnąć powinny do Dalmacyi, zastępując miejsce żołnierzy Francuzkich, wyniszczyć wkrótce mających do Indyi wschodniej według odgłosu powszechnego. Po zamknięciu portów naszych Trieste i Fiume państwo Austryackie doświadczać zaczyna drogości nadzwyczajnej produktów zamorskich, kawa mianowicie i cukier przyszły do ceny bardzo wysokiej.

Królestwo Westfalskie bierze postać narodu rządowego. Z woysk dawnych Elektora Hesse Casselskiego wielu zbiegłych żołnierzy kryjąc się długo po górach i lasach, nakoniec z nich wyszedłszy nie tylko po drogach rozbijać, ale też na domy i wsie napadać zaczęli, według upodobania wszystko zabierając. Król Hieronim użył własnego i posiłkowego woyska na przywrócenie spokojności, ktokolwiek zbrojny został poymany, przed sądem wojskowym natychmiast stawiany, wnet usłyszał wyrok śmierci, i na miejscu był rozstrzelany; powtórzone przykłady tej surowości trwożę zbawienną roznosząc po całym kraju porządek przywrócić. Wprowadzanie towarów Angielskich do Westfalii i handel onemi ściśle są zakazane, iak we Francyi samey i po wszystkich krajach z nią zprzymierzonych. Niedawno w mieście Marburg znaleziono ich dość wielki magazyn; zkonfiskowano i spalono wszystko z przyłączeniem oświadczeniem, iż między narodem Francuzkim a Niemieckim zawarte jest przymierze wieczne, którego celem nie tylko wzajemne bezpieczeństwo i obrona, lecz daleko bardziej handlowy związek, ażeby obie strony ubiegając

się do pierwszeństwa drogą przemysłu i pracy, wzajemną sobie czyniły pomoc w opatrywaniu własnych potrzeb, nie udając się w tey mierze do Anglików iako lądu całego nieprzyjaciół. W stolicy Cassel postanowiony jest trybunał apellacyjny na całe Królestwo, którego Prezydent ma pensyi 10 t. złotych ryńskich. 2 Wice Prezydenci po 8 t. 18 konsyliarzów na 3 klasy podzielonych po 4. 5 i 6 t. Narod Zydowski w przywilejach i swobodach obywatelskich porównany ze wszystkimi, przez co się stało, że gdy wiadomość o nowej ustawie rozeszła się w Niemczech, zewsząd bogatsze familie do Westfalii przechodzić zaczęły, tak dalece iż niepłonna jest nadzieja widzieć wkrótce zaprowadzone rękodzieła, handel kwitujący. Nadto jeszcze Król Hieronim rozkazał, ażeby wszelkie dobra ziemskie iakiego bądź nazwiska, nie wyłączając koronnych, równy i iednostayny bez różnicy podatek opłacały do skarbu. Woysko narodowe Westfalskie dotąd nie jest dopełnione, zastępując miejsce onego żołnierza Francuzki i legion ze Włoch przybyły. G. Morio jest Ministrem wojennym, Pothe au policyi; wszelkie gry azardowe są zabronione pod surowemi karami, nie chcą nawet ich dozwalać za pewną opłatę, iak bywa u sąsiadów.

Gdy przez czas nieiaki żegluga na morzu Adryatyckim spokojna była, niespodzianie ztrwożyło ukazanie się przed Anconą floty Angielskiej z 26 żagłów złożonej; podobno sam tu jest Lord Collingwood; cel przybycia niewiadomy. W Gallicyi wystawione są na sprzedaż dobra skarbowe, których szacunek przenosi 2 miliony złotych ryńskich. Dochody Arcy Biskupstwa Granu i Prymasa Węgierskiego czynią rocznie 600 t. złotych ryńskich. GL. Stipschitz zaszczycony względami Arcy X. Karola na kampaniach Francuzkich sławny, Gubernator Austrii wyższej w Lintz umarł. Węgierscy obywatele znaczny koszt podejmują na wystawienie Muzeum narodowego.

LONDYN d. 28 stycznia. Prawda jest, iż Admirał Francuzki Lallemand d. 17 korzystając z mgły grubey i pomyślnego wiatru wybiegł z Rochefort na morze; okręt jego Admiralski niesie 120 armat, inne są od 74. Admirał Duckworth znajdował się wtenczas pod Brestem, gdy odebrał wiadomość o wycieczce niespodzianej; więc natychmiast ruszył w pogoń prowadząc okręta Royal Georges od 100 armat, Temeraire, Neptune od 98. Tonnant od 80, Dragon od 74; Dreadnought od 98 sam ieden został na miejscu postrzegając obrót Francuzkiej eskadry w porcie stojącej, która podobnym sposobem gotowała się pod żagle wyniszczyć, i jest pogłoska że rzeczywiście wyszła. Jeśli tak jest, powstaną zapewne w Parlamencie narzekania Oppozycyi przeciw Admiralicji, która zaniedbała, iak dawniej czyniono eskadry nasze w żywność i wodę opatrywać przez lekkie statki, ażeby nie było im potrzeby udawania się do portów Angielskich, iak teraz uczynić musiał Strachan.

Cokolwiek było, to pewna że 5 okrętów nieprzyjacielskich już postrzeżono w bliskości brze-

gów Irlandzkich, ponieważ 6 nieco zepsuty miał powrócić do Rochefort. Jest pogłoska że Duckworth Francuzów doścignął, i znajdował się od nich o 4 mile tylko mając nadzieję ztoczenia bitwy. Wyście jednoczasowe 2 eskadr z Brestu i Rochefort, do których przydać trzeba kilka fregat niedawno wysłanych z S. Malo, kilka z Bordeaux, zrodziło domysł niepewny, że nieprzyjaciel zamysła w Irlandyi lądować, i okręta wszystkie żołnierzem napelił. Powstające rozruchy domowe na wielu miejscach razem pomienionego kraju, mniemanie utwierdziły; ztąd wielka troskliwość w narodzie całym, który jest przekonany, że dziś Napoleon większą potęgę przysze niż r. 1798 Dyrektoryat z G. Humbert; Irlandczykowie też z większą usilnością i ochotą ku odzyskaniu wolności powstaną, mianowicie Katolicy po ztraconey zupełnie nadziei otrzymania obywatelskich przywilejów. Tak myśli Sheridan, przeto izbie niższej zapowiedział, że wkrótce za wnioskiem jego Parlament roztrząsać powinien stan dzisiejszy kraju Irlandzkiego.

Admirał Duckworth idąc w pogoń za Francuzami, nie zapomniał wysłać pocztarskie statki do eskadr naszych, które krążą przy brzegu Hiszpańskim i pod Lisboną, ażeby miały się na ostrożności, i nieprzyjaciół ściagały gdy pokażą się w tych stronach. Flotta w Cadix uzbroiona do końca grudnia nieiaki podobieństwo i przygotowanie czyniła do wyścia, lecz widząc Admirała Purwis czekającego potyczki, do bezczynności dawney powróciła.

Obie izby Parlamentowe iednomyślnością uchwaliły przesłać uroczyste podziękowania imieniem oyczynny Admirałowi Gambier, Lordowi Catchart, całej flocie i woysku do wyprawy Coppenhagskiej użytym. Sam tylko Lord Holland oświadczył, że nie zaprzeczając odwagi i talentu rycerskiego wodzom i żołnierzom, iednak sądzi wszystkich mniej godnemi tej nadgródy, która gdy bez braku rozdawana będzie, dystynkcyą chlubną być przestanie. W szczęśliwszych czasach dla narodu Marlborough z trudnością iey dostąpił, i to tylko za zwycięstwa w Hochstedt, Ramillies, Malplaquet odniesione, które postrach oręża Angielskiego na dwór Ludwika 14 zaniósł. Pod Coppenhagą iakie trudności, iakie przeszkody znaleziono? iaka z wygraney chwała, gdy nikt prawie odporu nie czynił? To samo Grey rozumiał; podziękowano przecie, bo Ministrowie zaręczyli że ta wyprawa niebezpieczeństwo napewniejsze odwróciła od narodu naszego. Lecz w izbie wyższej chociaż uchwalono dziękczynienie za mowę Królewską, pokazały się iednak wkrótce 2 oświadczenia, pierwsze krótkie od Lordów Gloucester, Rawdon, Lauderdale, Grey, Holland, Sidmouth, Norfolk podpisane, drugie dłuższe od samego tylko Lorda Erskine przeciwko wyprawie Duńczykow krzywdzącey.

Słychać że G. Turreau poseł Francuzki wyraźnie prosił w Kongressie, ażeby handel z Anglią RPta przerwała. To pewna, iż porty są zamknięte wszystkim narodom do nieiakiego czasu,

(2)

żaden okręt Amerykański wyniść na morze nie powinien, wszystkie bez wyłączenia cudzoziemskie oddalić się muszą, chociażby ieszcze ładunku nie miały. To się stało za radą Prezydenta Jefferson który przełożył obu izbom, iż równe jest niebezpieczeństwo dla żeglarzów Amerykańskich od Anglików i Mocarstw im przeciwnych, iedni i drudzy pełniąc nowe ustawy zabierać wszystko będą pod tym lub owym pozorem, przetoż Replikanci myśleć powinni o zabezpieczeniu swoich statków, maytków, i towarów. Niewiadomo iaką odpowiedź odebrał poseł Rose; wątpiąc ażeby mogła być pomyslną, Ministrowie nasi gotują się do woyny.

Nawałność która tak wielkie szkody sprawiła na Hollenderskich brzegach, dała się uczuć Angielskim w Margate, Deal, Schernes, Ramsgate, wielu innych miejscach; wzniosły się wody iak nikt z żyjących nie pamięta, wywróciły groble, tamy, mury naygrubsze, zalały brzegi i domy dość odległe, zniosły niektóre; okrętów tak wiele jest zatopionych, zkruszonych, na piasek wyrzuczonych, iż łatwiey policzyć ocalone niż zgubione. Widziano ludzi po ulicach pływających, którym na pomoc przybyli nie ustraszeni zburzeniem elementów i igrac z pomieszzanemi dawno przywykli maytkowie Angielscy, tak iż prawie żaden człowiek nie zginął; lecz w zatopionem bydle, w zepsutych magazynach, domach, statkach szkoda nigdy nie będzie zrachowana. Okropnieyszego widoku nie mieli dawno Anglicy; wszystkie brzegi są pokryte ścierwem, drzewem, towarem rozmaitym. Samo naprawienie tam, grobel, werfów niezmiernie kosztować będzie. Miasta Margate i Shernes ucierpiały naywięcey, obydwia przez czas długi zdawały się patrzącym z daleka pływającymi pośród morza, tak daleko fale ląd przyległy zalały; domy wiejskie w pewney odmurów odległości stojące zginęły wszystkie do iednego.

W izbie niższej Whitbread żądał, aby Ministrowie ukazali umowę zawartą z dworem Lisbońskim; odpowiedział Canning że jest tajemna, i bez przyzwolenia Regenta nie może być ogłoszona. To samo Parom powiedział względem nieiakiich przestrog rządowi naszemu danych Hawkesbury, o niebezpieczeństwie nad Anglią wiszącym, z których należy korzystać w milczeniu, nie zaś przez świegotliwość płochą wystawiać na przypadki smutne zagranicznych narodu przyjaciół, i dobrowolnie osuszać źródło, z którego czerpać ieszcze możemy. Jest wiadomość iż nieprzyjaciele chcą zgromadzić w Coppenhadze 28 t. żołnierza przeznaczzonego do naiechania prowincyi Szwedzkich od zachodu; tegoż czasu wkroczy do nich armia Norwegańska.

PARYZ d. 6 lutego. Officyer Francuzki pisze z Lisbony. Admirał Rossyiski Sieniawin na okręcie swoim dawał biesiadę na której znaydowali się Officyerowie Francuzcy i znaczniejsi Portugalczykowie; G. Junot dał drugą na lądzie dla Admirała i Rossyiskich Officyerów. Zniesiono w tym kraju wiele urzędów, zkad wnoszą oby-

watele iż nie myślemy zachować związku trwającej podziśmien między Portugallią i zamorskimi iey osadami. I dla czegoż Francya lękać się będzie założenia nowej potęgi w Brezylji, gdy to Anglików przedsięwzięcie dla nich szkodliwe, dla nas pomyslnie skutki przynieść musi. Daymy że Regent w Rio Janeiro żyć i rządzić się zechce iak czynił w Lisbonie: Brezylja na wydatki dworskie nie mogąca dostarczyć zostanie iak dokąd osadą Brytannów, którzy nic na tém nie zyskają, że iey produkta dotąd brano z Lisbony, z Rio Janeiro wywozić będą. Miny złote kraju tego i dyamentowe nie czynią rocznie nad 40 mill. fr. W Mexco i Peru Król Hiszpański bierze rocznie monety złotej za 10, srebrnej za 100 mill. Teraz Brezyljczykowie zbierają złoto w piaskach rzecznych i potokach z gór oderwane; kopalni prawdziwych podobno nie mają w swoim kraju; przeciwnie zaś kraj Peruański jest napełniony gorami Cordilleres, w których znajdują się nieprzeliczone żyły kruszców drogich.

Obywatele Brezyljczyści są ludzie odważni i śmiali; rządu im potrzeba czynnego i silnego, słaby nic nie sprawi, nawet nie utrzyma w posłuszeństwie 800 t. Europejczyków, million 500 t. Murzynów, 900 t. rodowitych Amerykanów rozrzuconych w krainie 850 mil. Francuzkich długiej 780 szerokiej. Wszyscy dawno nieukontentowani są z rządzących; w r. 1802 prowincya Bahia ofiarowała dobrowolnie poddać się panowaniu Anglików; od lat 30 były cztery większe bunty, ogień przytłumiony jest nie zgaszony. Obecność dworu może lud nakłonić do uszanowania i podległości większej, jeżeli cnotę i rozum uyrzy jasniejące na tronie. Eskadra z 6 okrętów złożona z 5 t. żołnierza dobrego może opanować Para, Macapa, zamknąć i do buntu przywieść mieszkających nad rzekami Amazoną, Negro, Madera, Xingu, Tokantin, to jest kraje na mniej doskonałych mappach zwane Amazonią, rzeczywiście zaś 3 Wielkorządztwa Brezyljiskie Para, Montegróssó, Goyaz. Łatwiej jeszcze atakować od wschodu prowincyą Fernambuc; tam Hollendrzy utrzymywali się lat kilkadziesiąt do połowy 17 wieku; bitnych wojsk korpus postawiony nad rzeką S. Franciszka może w niwecz obrócić usiłowania wszelkie całej potęgi Brezyljiskiej.

To stać się może gdy rząd będzie słaby; lecz daymy że w radach Regenta stanie mąż wielki, Minister doskonały, słowem nowy Pombał; ten bez wątpienia może podnieść bardzo wysoko potęgę nowej Monarchii, i przed światem zdumiałym okazać niezmierne źródła Brezyljiskich dostatków. Czyliż ztąd Anglia korzyści iakich spodziewać się powinna? Naprzód konieczna potrzeba mieszkańcom da przemysł i pracę, rękodzieła najbardziej bawełniczne dotąd zakazane w Brezylji, dostarczą odzienie mieszkańcom zbytku jeszcze nie znającym. Obywatele miast Bahia, Rio Janeiro, Maranhao, Fernambuc brać będą produkta fabryk Angielskich; lecz tych ludność nie przenosi dusz 200 t. Dotąd Brezylja wydawała 600 t. worów bawełny, 12 t. skrzyń cukru, tyleż kakao, tyleż kawy, wiele tabaki, farbiarskiego drzewa; kupowali wszystko Angliacy na han-

del z Europejskimi narodami; ten gdy będzie zamknięty, mało albo nic nie kupią, ponieważ woliczone produkta mają z wad własnych nad potrzebę domową. Sami więc Brezyljczykowie zaczęną handlować, a w ten czas pewny upadek wysp Antylskich, ponieważ Brezylja może wydawać produkta obficie, za mniejszą cenę. Niech tylko ma okręta i maytków, uprzedzi wnet Anglików do Indyi wschodniej; nie zbywa krajowi temu na drzewie, ma porty wyborne, Murzyni z doświadczenia dziś nawet są dobrimi żeglarzami. Któżby przeszkodził panującemu w Brezylji ogłosić się panem Oceanu Afrykę od Ameryki przedzielającego, przez który płynąć do Indyi i Chin muszą Europejczykowie. A jeżeli kupieckim flotom Anglików zamknie porty swoje, ci bez niebezpieczeństwa przedsięwziąć nie mogą żeglugi dalekiej, pozbawieni spoczyńku potrzebnego. Francya przeciwnie Brezylji nie potrzebuje, czyli zechce oręż swój pomknąć do brzegów Gangesu, czyli też w Afryce zakładać plantacye cukru i kawy od Antylskich doskonalsze.

Napoleon wyniosł do Xiążęcey dostojności Pannę Tascher która zaślubioną została X. Ahrenberg. Słychać iż wojska Francuzkie nad Renem stojące rozkaz odebrały pośpieszać do Dalmacyi; coraz większe jest podobieństwo, że wyprawa do Indyi wschodniej przedsięwzięta będzie. Król Hollenderski z Utrechtu mieszkanie przenosi do Amsterdamu, o czém zagranicznym posłom domesiono. W bliskości miasta Flessingue leżąca wieś licząca 40 gospodarzów i blisko 2 t. morgów uprawnej ziemi zniknęła zupełnie nie zostawiając żadnego śladu po opadnięciu morza zburzonego. Wyrachowano że przez 3 ostatnie lata summy ofiarowane szpitalom wynoszą 12 mill. fr. przez co ich dochód powiększył się na 500 t.

Coppenhaga d. 6 lutego. Przez Helsingoer wiadomość przyszła, iż eskadra Angielska z 4 okrętów liniowych, 3 fregat, 3 korwet, wielu statków przewozowych złożona, w Gothemburgu dywizyą żołnierza lądowego na ląd wysadziła, i razem przynieść miała uręczenie, iż Król Szwedzki od W. Brytannii pomoc pieniężną co miesiąc odbierać będzie, lecz to potwierdzenia potrzebuje. W Cattedgat niedawno słyszeliśmy silne strzelanie z armat; przyczyna niewiadoma. Korsarze Duńscy i w Norwegii uzbroieni formować będą kompanie, każda z 9 statków złożona, ażeby pewniey floty kupieckie Anglików potkać, i śmieley atakować mogli nawet okręta wojenne; z naszych żaden powinien mieć armat mniej 30.

MUNSTER d. 5 lutego. Dziś gońcem z Paryża wiadomość urzędową odbieramy, że Murat W. X. Berg i Clivii obeymuje dzierżawę krajów niegdy Pruskich Munster, Marck i wielu mniejszych w dawney Westfalii położonych. Na ten obzrządek uroczystym sposobem odprawić się mający d. 1 Marca wygotować kazano w mieście naszym pałac dawny Biskupów panujących, który pod rządem Pruskim ztracił wszelkie ozdoby. Wspomniane kraje wysłały deputatów do Paryża z powinszowaniem nowemu Panu.